

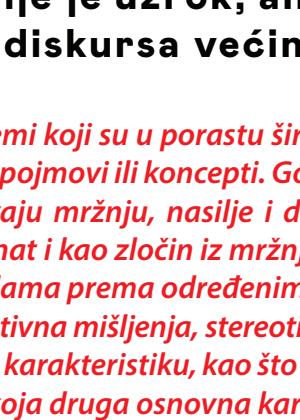

BLOKIRAJ MRŽNU PREMA ROMIMA. PODELI LJUBAV.

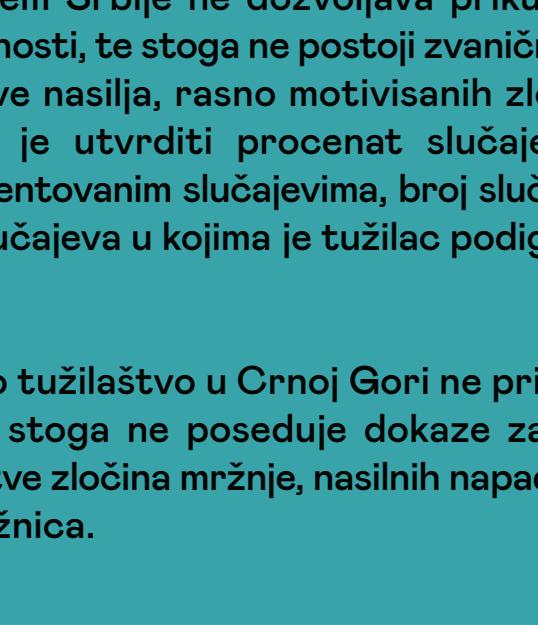
MRŽNJA NA PRVI POGLED

Kao i mnogi drugi koji pripadaju etničkim ili rasnim manjinama, i Romi su pogodeni govorom mržnje, a **anticiganizam je poznat kao jedan od najčešćih osnova govora mržnje**, uključujući i govor mržnje na društvenim mrežama. Manifestacije anticiganizma, kao i govor mržnje, mogu direktno ili indirektno biti usmerene na Rome kroz zamenske kategorije, kao što su „neadaptibilni“ građani, „skitnice“ ili ljudi kojima je potrebna reeduksacija. Političari i državni organi neretko ne osuđuju javno takve negativne trendove. Umesto toga, u mnogim slučajevima, oni izgovaraju rasističke neistine. I nisu samo političari u pitanju: širom Evrope, čitav niz medija emituje toksične narative protiv Roma.

Nasilje nad manjinama, uključujući i Rome, započinje rečima i omalovažavanjem. Govor mržnje može brzo prerasti u fizičku povredu. [Agencija za osnovna prava EU \(FRA\)](#) utvrdila je da su govor mržnje i zločini iz mržnje protiv Roma široko rasprostranjeni i često neadekvatno istraženi, a u mnogim slučajevima se lako prihvataju i opravdavaju.¹ Zbog toga, nesporno je (kao što i podaci pokazuju) da postoji značajan porast govora mržnje prema Romima.

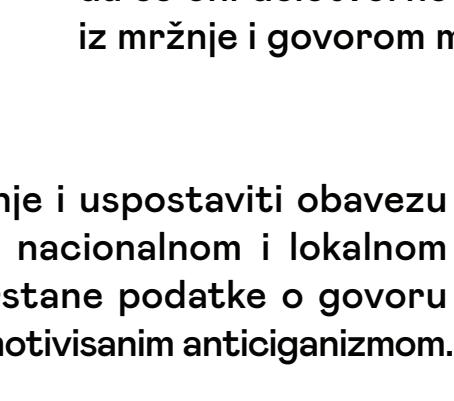

Dana 7. aprila 2020. godine, EU FRA Kancelarija za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju i Savet Evrope izdali su izjave skrećući pažnju na [nesrazmerne rizike sa kojima se Romi suočavaju u smislu oboljevanja od COVID-19](#). Međutim, uprkos ovim **zahtevima i jasnim naredbama** međunarodnih i evropskih ugovora o ljudskim pravima koji garantuju jednakost, nediskriminaciju i dostojanstvo za sve ljudе, postoji zastrašujuća eskalacija populističkih i rasističkih govora sa namerom da za ovu pandemiju optuže romsku zajednicu.

Anticiganistički govor mržnje je uzrok, ali i direktna posledica rastućeg antiromskog raspoloženja i diskursa većine.

¹*Zločin iz mržnje i 'govor mržnje' su problemi koji su u porastu širom Evrope. 'Zločin iz mržnje' i 'govor mržnje' su univerzalni, ali nisu (ili nisu striktno) pravni pojmovi ili koncepti. Govor mržnje obuhvata mnoge oblike izražavanja koji šire, podstiču, promovišu ili opravdavaju mržnju, nasilje i diskriminaciju nad osobom ili grupom osoba iz različitih razloga, dok zločin iz mržnje, poznat i kao zločin iz mržnje ili zločin motivisan predrasudama, je krivično delo motivisano pristrasnošću ili predrasudama prema određenim grupama ljudi. Predrasude se, kao motivi, mogu široko definisati kao unapred stvorena negativna mišljenja, stereotipne prepostavke, netrpeljivost ili mržnja, koji su usmereni na grupu koja deli neku zajedničku karakteristiku, kao što su rasa, etnička pripadnost, jezik, religija, nacionalnost, seksualna orijentacija, pol ili bilo koja druga osnovna karakteristika. Zločini mržnje mogu da obuhvataju pretjeru, oštećenje imovine, napad, ubistvo ili neko drugo krivično delo motivisano predrasudama.*

IZAZOVI

◆ Krivičnopravni sistem Srbije ne dozvoljava prikupljanje podataka razvrstanih prema nacionalnoj pripadnosti, te stoga ne postoji zvanična statistika o broju incidenta u kojima su Romi bili žrtve nasilja, rasno motivisanih zločina mržnje i govora mržnje. Pored toga, nemoguće je utvrditi procenat slučajeva povezanih sa Romima u poređenju sa svim dokumentovanim slučajevima, broj slučajeva Roma u kojima je policija započela istragu i broj slučajeva u kojima je tužilac podigao optužnicu.

◆ Slično tome, državno tužilaštvo u Crnoj Gori ne prikuplja podatke razvrstane po etničkoj pripadnosti, te stoga ne poseduje dokaze za slučajeve u kojima su Romi, Aškalije ili Egipćani bili žrtve zločina mržnje, nasilnih napada i govora mržnje, uključujući i broj odgovarajućih optužnica.

Pojačati borbu protiv svih oblika diskriminacije Roma, uključujući institucionalni rasizam i ksenofobiju, govor mržnje i zločine iz mržnje.

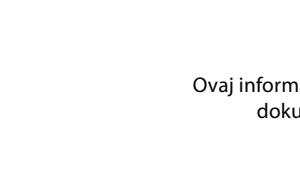
Pojačati napore u borbi protiv diskriminacije, govora mržnje i zločina iz mržnje kao specifičnih manifestacija anticiganizma/antiromskog rasizma – izvan opšteg osnova koji je već deo nacionalnih antidiskriminacionih okvira koji se odnose na „rasu ili etničku pripadnost“.

Poboljšati sproveđenje zakona, kako bi se osiguralo da se oni delotvorno primenjuju u vezi sa zločinima iz mržnje i govorom mržnje usmerenim na Rome.

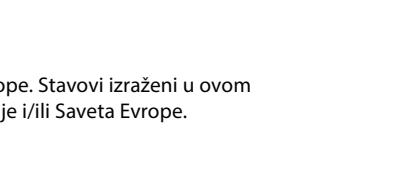

Razviti alate za izveštavanje i uspostaviti obavezu relevantnih institucija, na nacionalnom i lokalnom nivou, da prikupljaju razvrstane podatke o govoru mržnje i zločinima iz mržnje motivisanim anticiganizmom.

Obezbeđenje boljeg pristupa pravdi za Rome koji se suočavaju sa diskriminacijom, govorom mržnje i zločinima iz mržnje i pružanje podrške žrtvama – u skladu sa [Preporukom Komiteta ministara Saveta Evrope o poboljšanju pristupa pravdi za Rome i Putujuće narode u Evropi iz 2017. godine](#).

Javno osuditi i zaustaviti slučajeve rasističke i raspljaljive retorike, uključujući anticiganistički govor mržnje u javnom diskursu.

Promovisati pozitivne i nestereotipne kontranarative za inkluzivno društvo i razviti konkretne mere za borbu protiv zločina iz mržnje i govoru mržnje motivisanih anticiganizmom.

Podsticati diskusije i razmenu dobre prakse između relevantnih državnih organa i sektora civilnog društva.

Jačati kapacitete i ključnu ulogu romskog civilnog društva.